

TAFLA 1 – VIÐMIÐ UM SKIPTINGU UPPBYGGINGAR Á MIÐKJARNA OG SAMGÖNGUMIÐUÐ ÞRÓUNARSVÆÐI

- Leidbeinandi viðmið fyrir frekari skipulagsvinnu innan höfuðborgarsvæðisins.
- Viðmið fyrir samgöngumiðuð þróunarsvæði skulu höfð til hliðsjónar við útfærslu á aðalskipulagi aðildarsveitarfélaga og skipulagi almenningssamgangna hjá Strætó bs.
- „Annað þéttbýli“ vísar til allra svæða innan vaxtarmarka sem ekki eru skilgreind sem kjarnar eða uppfylla kröfur sem gerðar eru til samgöngumiðaðra þróunarsvæða.
- Leitast verði við að ná því að minnst 66% íbúða á höfuðborgarsvæðinu verði í kjörnum og samgöngumiðuðum þróunarsvæðum árið 2040. Sveitarfélög geta vikið frá viðmiðum fyrir einstaka flokka t.d. með því að fjölga íbúðum í miðkjörnum og/eða á samgöngumiðuðum þróunarsvæðum á kostnað annarra svæða.

ÍBÚÐIR	2012		2025 – Viðmið		2040 – Viðmið	
	#	%	#	%	#	%
Landskjarni	7.800	9%	9.950	10%	10.600	10%
Svæðiskjarni	1.250	2%	2.250	2%	2.700	2%
Bæjarkjarnar	4.600	6%	7.400	8%	10.300	9%
Kjarnar alls	13.650	17%	19.650	20%	23.600	21%
Samgöngumiðuð þróunarsvæði	11.450	14%	24.750	25%	52.000	45%
Annað þéttbýli	56.000	67%	52.400	53%	37.400	32%
Dreifbýli	2.000	2%	2.050	2%	2.100	2%
Höfuðborgarsvæðið alls	83.100	100%	98.850	100%	115.100	100%

STÖRF	2012		2025 - Viðmið		2040 - Viðmið	
	#	%	#	%	#	%
Landskjarni	12.800	10%	15.000	11%	17.000	11%
Svæðiskjarni	5.600	5%	7.000	5%	8.000	5%
Bæjarkjarnar	12.800	10%	15.500	11%	17.000	11%
Kjarnar alls	31.200	25%	37.500	27%	42.000	27%
Samgöngumiðuð þróunarsvæði	17.800	15%	35.500	25%	60.000	38%
Annað þéttbýli	64.100	53%	58.000	42%	48.000	30%
Dreifbýli	8.000	7%	8.000	6%	8.000	5%
Höfuðborgarsvæðið alls	121.100	100%	139.000	100%	158.000	100%

TAFLA 2 – VIÐMIÐ UM EINKENNI MIÐKJARNA

- Viðmiðunarstaðsetningu miðkjarna má sjá á þemakorti, nánari útfærsla verður í aðalskipulögum sveitarfélaga.
- Þessi viðmið lýsa megináherslum landnotkunareinkenna og samgönguáherslna sem miða á við í kjörnum og á samgöngumiðudum þróunarsvæðum. Viðmiðunum er ekki ætlað að greina eða forgangsraða svæðisbundinni uppbyggingu eða samgöngubótum. Svæðisskipulagsnefnd og sveitarfélögin í samvinnu við Strætó bs. og samgönguyfirvöld
- Leiðarnet með háu þjónustustigi er sá hluti af leiðakerfi Strætó bs. sem nú hefur hátt þjónustustig alla virka daga og burði til aukinnar eftirspurnar. Leiðakerfi með háu þjónustustigi byggist á strætókerfinu en ætlað er að þróa viðbótar hágæðakerfi – Borgarlínu. Frekari upplýsingar um almenningssamgöngukerfi eru í fylgiriti 6.

FLOKKAR	EINKENNI LANDNOTKUNAR	SAMGÖNGUEINKENNI
<p>LANDSKJARNI Landskjarninn, miðborg Reykjavíkur, er bæði miðstöð fyrir svæðisbundna starfsemi og fyrir landið í heild. Þar er fjölbætt starfsemi og helstu stofnanir landsins, stjórnvíska ríkisins og borgarinnar, Alþingi, dómstólar, mennta- og vísindastofnanir og heilbrigðisstofnanir sem þjóna landinu öllu, svo og miðstöð viðskiptalífs, þekkingar og nýsköpunar.</p> <p>SVÆÐISKJARNI Svæðiskjarninn, Smárin og Mjódd, þjónar öllu höfuðborgarsvæðinu en einnig bæjarhlutum, hverfum og náasta umhverfi.</p>	<p>Fjölbætt starfsemi, stofnanir, samfélagsþjónusta og afþreyingariðnaður.</p> <p>Gera skal ráð fyrir einni eða fleiri stoppistöðvum hágæðakerfis almenningssamgangna, Borgarlínu, og aðgengi að fjölda strætisvagnaleiða er gott.*</p> <p>Byggðin er þétt (miðborg) til meðalþétt (svæðiskjarni) blanda íbúða og atvinnustarfsemi. Tryggja ber að visst hlutfall íbúða verði á viðráðanlegu verði.</p> <p>Gott aðgengi að almenningsgörðum og góðum almenningssvæðum og/eða náttúruríkum svæðum.</p> <p>Göngu- og hjólavænt umhverfi sem er skjólgott, gleður augað og hvetur til útiveru.</p> <p>Smáralind og nágrenni hennar fær aukið vægi sem svæðisbundinn þjónustukjarni sem styrkt er með annars konar atvinnustarfsemi og íbúabygð.</p>	<p>Aðgengi að almenningssamgöngum skal vera gott.*</p> <p>Almenningssamgöngur hafa forgang í gatnakerfi (sérreinar, forgangur á gatnamótum, forgangsstýringar á umferðarljósum).</p> <p>Gott aðgengi að stofnvegakerfi.</p> <p>Hágæða umhverfi fyrir gangandi og hjólandi vegfar- endur sem styðja mjög við virka ferðamáta.</p> <p>Kröfur um hámarksfjölda bílastæða og aðrir skipulags- skilmálar styðja mjög við notkun almenningssam- gangna í ferðum að/frá svæðinu. Hærri bílastæðagjöld hvetja til notkunar almenningssamgangna og virkra ferðamáta.</p>
<p>BÆJARKJARNAR Miðbær Hafnarfjarðar og Garðabæjar, Hamraborg, miðbær Seltjarnarness og Mosfellsbæjar, Kringlan, Skeifan, Vogar, Mjódd, Keldur/Keldnaholt.</p> <p>Bæjarkjarnar eru miðstöðvar opin- berrar þjónustu, verslunar, almennrar þjónustu, atvinnu, menningar- og afþreyingar sem þjónar bæjarfélaginu/ borgarhluta sérstaklega.</p>	<p>Fjölbreytt starfsemi; þjónustufyrirtæki, verslanir, skrifstofur og afþreying sem þjónar heilu sveitarfélagi eða hverfishluta.</p> <p>Gera skal ráð fyrir a.m.k. einni stoppistöð hágæðakerfis almenningssam- gangna, Borgarlínu, og góðu aðgengi að strætisvagnaleiðum.*</p> <p>Miðstöð opinberrar þjónustu og menningarstofnana.</p> <p>Þéttleiki er mikill. Íbúðarhúsnæði þarf að vera fjölbreytt að gerð og eignarhaldi, ávallt skal hluti íbúða vera á viðráðanlegu verði.</p> <p>Gott aðgengi að almenningsgörðum og góðum almenningssvæðum og/eða náttúruríkum svæðum.</p> <p>Göngu- og hjólavænt umhverfi sem er skjólgott, gleður augað og hvetur til útiveru.</p>	<p>Aðgengi að almenningssamgöngum skal vera gott*. Miðað skal við að bæjarkjarnar tengist framtíðar samgöngu- og þróunarási (hágæðakerfi) ef uppbygging styður við nægjanlega eftirspurn farþega.</p> <p>Almenningssamgöngur hafa forgang í gatnakerfi (sérreinar, forgangur á gatnamótum, forgangsstýringar á umferðarljósum).Gott aðgengi að stofnvegakerfi.</p> <p>Hágæða umhverfi fyrir gangandi og hjólandi vegfar- endur sem styðja mjög við virka ferðamáta.</p> <p>Kröfur um hámarksfjölda bílastæða og aðrir skipulags- skilmálar styðja mjög við notkun almenningssam- gangna í ferðum að/frá svæðinu.</p>
<p>SAMGÖNGUMIÐUD PRÓUNARSVÆÐI Svæði þar sem aðgengi að almenn- ingsamgöngum er gott*. Getur tengst framtíðar samgöngu- og þróunarási (hágæðakerfi) ef uppbygging styður við nægjanlega eftirspurn farþega.</p> <p>Áhersla þarf að vera á vöxt á völdum stöðum samsíða leiðum í hágæða- kerfi almenningssamgangna eða strætisvagnaleiðum, þéttast nærri stoppistöðvum, minni þéttleiki fjær.</p>	<p>Endanleg staðsetning er útfærð af sveitarfélögum í samvinnu við SSH og Strætó bs. þar sem aðgengi að almenningssamgöngum er eða verður gott.*</p> <p>Fjölbreytt starfsemi; þjónustufyrirtæki, verslanir, skrifstofur og afþreying sem þjónar nærumhverfinu og/eða stærra svæði.</p> <p>Þéttleiki þarf að vera miðlungs hár til mikill. Íbúðarhúsnæði þarf að vera fjöl- breytt að gerð og eignarhaldi, ávallt skal hluti íbúða vera á viðráðanlegu verði.</p> <p>Gott aðgengi að almenningsgörðum og góðum almenningssvæðum og/eða náttúruríkum svæðum.</p> <p>Göngu- og hjólavænt umhverfi sem er skjólgott, gleður augað og hvetur til útiveru.</p>	<p>Almenningssamgöngur hafa forgang í gatnakerfi (sérreinar, forgangur á gatnamótum, forgangsstýringar á umferðarljósum).</p> <p>Gott aðgengi að stofnvegakerfi.</p> <p>Hágæða umhverfi fyrir gangandi og hjólandi vegfar- endur sem styðja mjög við virka ferðamáta.</p> <p>Kröfur um hámarksfjölda bílastæða og aðrir skipulags- skilmálar styðja mjög við notkun almenningssam- gangna í ferðum að/frá svæðinu.</p>

* Við mat á aðgengi skal miða við skilgreiningu Umhverfisstofnunar Evrópu (EEA report 11/2013). Þar segir að aðili eða starfsemi hafi aðgengi að almenningssamgöngum ef minna en 5 mín. (ca. 400 m) ganga er að stoppistöð strætisvagna og/eða minna en 10 mín. (ca 800 m) ganga að stoppistöð hágæðakerfis almenningssamgangna. Aðgengi flokkast gott ef fleiri en 10 brottfarir á klst. eru í boði á viðkomandi stoppistöð.

TAFLA 3 – MÁLSMEÐFERÐ EINSTAKRA ÞÁTTA SVÆÐISSKIPULAGSINS EFTIR SVÆÐISBUNDNU MIKILVÆGI

Taflan tilgreinir eingöngu þau efnisatriði sem mörkuð er stefna um í svæðisskipulaginu og útfæra þarf sérstaklega í aðalskipulögum aðildarsveitarfélaga.

Taflan lýsir málsmeðferð við viðhald svæðisskipulags og innleiðingu stefnunnar í aðalskipulagsáætlanir sveitarfélaga. Um þrenns konar málsmeðferðarstig er að ræða.

Undir 1. stig falla þeir skipulagsþættir sem svæðisskipulagið mótast stífa stefnu um. Þessi þættir eru festir í svæðisskipulagi og er nauðsynlegt að breyta svæðisskipulagi sé ætlunin að vika frá stefnu um þá.

Undir 2. stig falla þeir skipulagsþættir sem geta haft mikið svæðisbundið gildi en mörkuð er almenn stefna um í svæðisskipulagi en er útfærð nánar í aðalskipulagi sveitarfélaga og geta haft mikið svæðisbundið gildi. Málsmeðferð þessara þátta er alltaf háð mati svæðisskipulagsnefndar um hvort þörf sé á að breyta svæðisskipulagi eða ekki.

Undir 3. stig falla þeir skipulagsþættir sem mörkuð er almenn stefna um í svæðisskipulagi en er útfærð nánar í aðalskipulagi. Umsögn svæðisskipulagsnefndar verður að liggja fyrir áður en þeir eru útfærðir í aðalskipulagi sveitarfélaga.

VÆGI	STIG	MARKMIÐ	EFNISATRÍÐI	MÁLSMEÐFERÐ
Mikið svæðisbundið gildi	1. Skipulagsþættir, með mikið svæðisbundið gildi, sem sett er bindandi stefna um, í stefnu Höfuðborgarsvæðisins 2040. Breytingar á stefnu um þessa skipulagsþætti kalla á breytingu á svæðisskipulagi.	1.1 1.2 2.1 2.1 2.2 2.4 3.1 4.4	Vaxtarmörk. Fjöldi, stigskipting og gróf staðsetning miðkjarna. Samgöngu- og þróunarás. Staðsetning miðstöðvar innanlandsflugs. Lega hágæðakerfis almenningsgangna, Borgarlínu. Meginstofnvegir, flokkun og útfærsla. Hafnir í grunnneti, staðsetning. Vatnsverndarsvæði.	Allar breytingar á þessum skipulagsþáttum skal fara með í samræmi við málsmeðferð um svæðisskipulagsáætlanir skv. 22.-25. gr. skipulagslaga nr. 123/2010.
Miðlungs svæðisbundið gildi	2. Skipulagsþættir sem mörkuð er almenn stefna um í svæðisskipulagi en nánari útfærslu vísað til aðalskipulags. Hún varðar þætti sem kunna að hafa mikið svæðisbundið gildi.	1.2 2.3 2.4 3.1 3.1 3.1 3.1 3.2 4.1 4.2 4.4	Staðsetning og útfærsla á samgöngumiðuðum þróunarsvæðum utan samgöngu og þróunaráss og þ.m.t. stoppistöðvum. Stofnleiðir göngu- og hjólreiða. Stofngötur, flokkun og útfærsla. Staðsetning miðstöðvar þekkingar og nýsköpunar. Verslunarmiðstöðvar (e. mall) utan miðkjarna og verslunarsamstæður (e. big box). Staðsetning orkufreks iðnaðar sem tengist grunnneti flutningslína raforku. Háspennulínur. Sorpurðun. Græni trefillinn, græni gearar, græni stígurinn, strandstígur og kirkjugarðar. Friðlýst svæði, þ.m.t. fólkvangar með stjórn. Mannvirkjabelti.	Svæðisskipulagsnefnd metur, í hverju tilviki fyrir sig, hvort stefna er í samræmi við svæðisskipulag eða kallar á breytingu á því. Mat svæðisskipulagsnefndar byggist á rökstuðningi sveitarfélaga um samræmi tillögunnar við H2040 og mati á svæðisáhrifum. Niðurstaða svæðisskipulagsnefndar segir til um hvort breytingin hefur mikið svæðisbundið gildi (1. stig) eða lítið svæðisbundið gildi (3. stig) og málsmeðferð verði skv. 1. eða 3. stigi.
Lítið svæðisbundið gildi	3. Skipulagsþættir sem mörkuð er almenn stefna um í svæðisskipulagi en eru útfærðir í aðalskipulagi.	1.1 1.3 4.1 4.2 5.1 5.2	Þróun byggðar m.t.t. veðurfars og loftslagsbreytinga. Landbúnaðarsvæði. Borgargarðar. Hverfisvernd. Stefna um áherslu á 20 mínútna hverfi. Húsnæðisstefna.	Allar breytingar á þessum atriðum skal fara með í samræmi við málsmeðferð um aðalskipulagsáætlanir skv. 30.-32. gr. skipulagslaga nr. 123/2010. Gerð er krafa um að umsögn svæðisskipulagsnefndar liggja alltaf fyrir áður en Skipulagsstofnun staðfestir aðalskipulag sveitarfélaga.